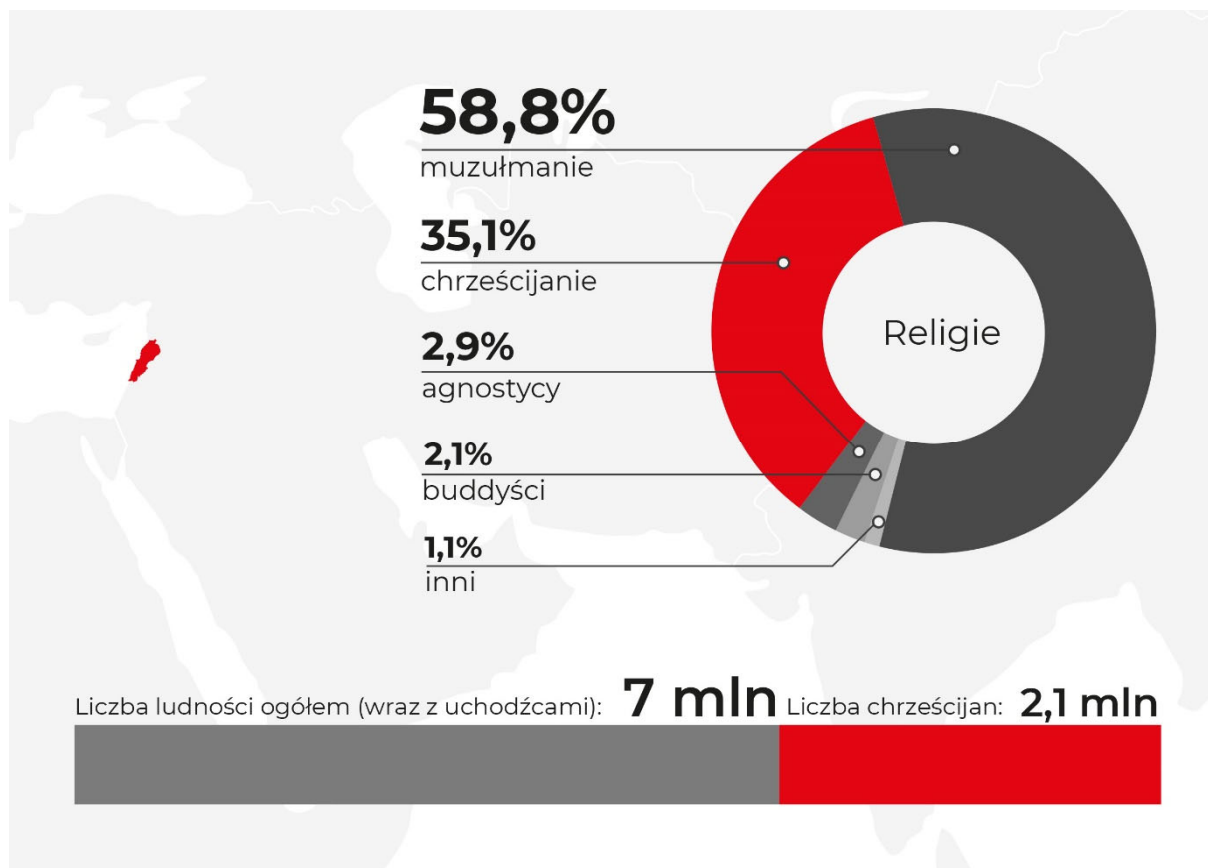

DEMOGRAFIA

KONTEKST HISTORYCZNY

Początki libańskiego chrześcijaństwa sięgają czasów Jezusa Chrystusa. Liban to Ziemia Święta. Jezus przechadzał się po Libanie. Tyr i Sydon są miejscami biblijnymi. W Piśmie Świętym słowo Liban zostało wymienione 72 razy. Jeszcze przed I wojną światową doszło do wielu aktów ludobójstwa na chrześcijanach. Najważniejsze z nich to te dokonane przez Druzów w 1840 i 1860 roku. Było to pod panowaniem tureckim. Wielu ludzi zostało zmuszonych do opuszczenia kraju, nie mając pojęcia dokąd się udać. Tam, gdzie cumowały statki, tam wysiadali. Początkowo większość udawała się do Argentyny, potem do Brazylii i Stanów Zjednoczonych. Po wojnie izraelsko-palestyńskiej w latach 1947-1949 do Libanu przybyli Palestyńczycy, ponieważ uciekali z kraju lub zostali z niego wydalen. Do dziś w Libanie znajduje się co najmniej dziesięć obozów dla uchodźców palestyńskich. Mają oni własne prawa, są chronieni i mają własne ustawodawstwo w kraju, a mimo to przyczyniają się do destabilizacji Libanu. Trwający od 2011 roku kryzys syryjskich uchodźców sprawił, że liczba przesiedleńców mieszkających w Libanie wzrosła do 1,5 miliona, a większość z nich to muzułmanie. Wchłonięcie dużej liczby sunnitów zagraża w ten sposób wewnętrznej równowadze kraju. W dniu 17 października 2019 r. rozpoczęły się masowe antyrządowe demonstracje przeciwko politycznemu establishmentowi. Ogłoszono wprowadzenie nowych podatków, głównie tzw. "WhatsApp tax", który dotknąłby wielu Libańczyków, korzystających z komunikatorów internetowych i połączeń głosowych do kontaktu ze

swoimi rodzinami za granicą. Ta aplikacja jest katalizatorem społecznego, ekonomicznego i politycznego niezadowolenia. Demonstracje trwały całymi miesiącami bez osiągnięcia żadnego odpowiedniego i trwałego rozwiązania. Brak stabilności w kraju pogłębił się, a napięcia wzrosły. Środki wprowadzone w celu opanowania pandemii COVID-19 jeszcze zaostrzyły te kwestie. Po wybuchu w porcie w Bejrucie 4 sierpnia 2020 r. do ambasad krajów Unii Europejskiej i Ameryki Północnej wpłynęło ponad 380 tys. wniosków o wize emigracyjne. Większość z nich pochodziła od chrześcijan, którzy niestety nie czują się bezpiecznie we własnej ojczyźnie. Eksplozja ta została uznana za jedną z najpotężniejszych eksplozji nieatomowych, jakie kiedykolwiek zarejestrowano. W wyniku wybuchu zginęło ponad 200 osób, rannych zostało 6,5 tys. osób, a zniszczonych lub poważnie uszkodzonych zostało prawie 300 tys. domów i mieszkań. W następstwie wybuchu napraw wymagało ponad 100 kościołów, klasztorów, szkół kościelnych i innych instytucji.

W styczniu 2020 r. desygnowano na stanowisko premiera rządu Hassana Diaba, ale po wybuchu w bejruckim porcie w sierpniu 2020 r. został on zmuszony do rezygnacji. Pod koniec 2020 r. kraj znalazł się w politycznym impasie. Następnym nominowanym na premiera został Mustapha Adib, ambasador Libanu w Niemczech. Jednakże niecały miesiąc później, 26 września 2020 r., również on złożył dymisję, nie mogąc sformować rządu w wyniku silnej opozycji ze strony głównych ugrupowań szyickich, Hezbollah / Amal. Te ostatnie były głównie przeciwne jego planom stworzenia gabinetu złożonego z niezależnych specjalistów, a nie ministrów wybranych na podstawie ich przynależności religijnej. Przede wszystkim ugrupowania te nie chciały oddać kluczowego Ministerstwa Finansów. Libański prezydent Michel Aoun w dniu 22 października 2020 r. na szefa nowego gabinetu wybrał byłego premiera Saada Haririego. Z powodu COVID-19 w marcu 2020 r. w Libanie wprowadzono *lockdown*. Na początku czerwca, zezwolono kościołom i meczetom na częściowe otwarcie przy 30-procentowej frekwencji. Pod koniec lipca obostrzenia przywrócono na dwa tygodnie, co spowodowało zamknięcie miejsc kultu. W połowie października 2020 r. władze wprowadziły w pewnych regionach kraju tygodniowy *lockdown*, obejmujący także miejsca kultu.

RELIGIA

Konstytucja Libanu gwarantuje wolność religii. Zgodnie z jej art. 7 „...wszyscy Libańczycy są równi wobec prawa”. Art. 9 stanowi, że „wolność sumienia stanowi wartość bezwzględna”. Dalej czytamy: „Przyjmując zobowiązania działania na chwałę Boga Najwyższego, państwo szanuje wszystkie religie i wyznania oraz chroni wolność odprawiania rytuałów religijnych pod warunkiem nienaruszania porządku publicznego. Gwarantuje również poszanowanie dla systemu statusu osobistego i interesów religijnych ludzi bez względu na ich różne wyznania”. Art. 10 stwierdza: „Gwarantuje się wolność nauczania pod warunkiem, iż nie jest zakłóca ono porządku publicznego, nie narusza moralności i nie uchybia godności żadnej religii ani wyznaniu. Prawo wspólnot do tworzenia własnych szkół prywatnych nie może być naruszane, pod warunkiem, że spełnione są ogólne wymogi określone przez państwo odnośnie do edukacji publicznej”. Libański kodeks karny penalizuje bluźnierstwo i obelgi kierowane wobec Boga i praktyk jakiegokolwiek religii. Zmiana religii jest zgodna z prawem, ale konwertyci mogą napotkać silny opór społeczny. Przypadki bluźnierstwa i obrazy religii podpadają pod art. 473 i 474 libańskiego Kodeksu

karnego z 1943 r., zgodnie z którym każdy, kto „dyskredytuje” imię Boga albo religię podlega karze pozbawienia wolności na okres od jednego miesiąca do kilku lat.

Aktualnie w Libanie wyróżniamy pięć głównych grup chrześcijan: katolicy, Ortodoksyjne Kościoły orientalne, wschodni prawosławni, Asyryjczycy i różnego rodzaju Kościoły ewangeliczne i protestanckie.

Największą grupę liczącą około dwóch milionów wiernych, stanowią katolicy sześciu Kościołów wschodnich i jednego Kościoła łacińskiego. Są to: Maronicki Kościół Katolicki, Grecki Melchicki Kościół Katolicki (bizantyjski), Syryjski Kościół Katolicki, Ormiański Kościół Katolicki, Chaldejski Kościół Katolicki, Koptyjski Kościół Katolicki i Kościół Rzymskokatolicki (łaciński).

Wschodnie Kościoły Ortodoksyjne dzielą się na trzy wspólnoty: Ormiański Kościół Apostolski, Ormiański Kościół Ortodoksyjny i Ortodoksyjny Kościół Koptyjski.

Do wschodnich Kościołów prawosławnych należą: Grecko-prawosławny Patriarchat Jerozolimy, Grecko-prawosławny Patriarchat Antiochii oraz Grecko-prawosławny Patriarchat Aleksandrii. Istnieje również Asyryjski Kościół Wschodu oraz Anglikański Ewangelikalny Kościół Episkopalny.

Obecnie trzech katolickich patriarchów nosi tytuł Patriarchy Antiochii i całego Wschodu (maronicki, greckokatolicki i syryjsko-katolicki); odpowiednio: JE Bechara Boutros Raï, Patriarcha Antiochii i całego Wschodu, JE Youssef Absi I, grecko-melchicki Patriarcha Antiochii i całego Wschodu oraz Aleksandrii i Jerozolimy oraz JE Ignacy Efreem Józef III Younan, Patriarcha Antiochii.

Nieliczna grupa rzymskich katolików z Libanu jest częścią Patriarchatu Antiochii, ale ma Patriarchę Łacińskiego, którym aktualnie jest JE Pierbattista Pizzaballa, Łaciński Patriarcha Jerozolimy.

Obecnie największym Kościołem chrześcijańskim w Libanie jest Kościół maronicki, który jest mały w skali światowej, ale stanowi większość w kraju. Wspólnotę tę założył św. Maron na przełomie IV i V wieku. Wspólnota maronicka żyła pierwotnie w Syrii, w regionie położonym blisko Libanu, ale w VIII i IX wieku szukała pokoju i bezpieczeństwa w Libanie, uciekając przed prześladowaniami jakobitów. Cierpieli wielkie prześladowania i przez kilka wieków żyli w całkowitym ukryciu i izolacji w górach, aż w końcu w XI wieku mogli wyjść z ukrycia. Od tego czasu wspólnotę maronicką wyróżnia szczególna wierność Rzymowi i papieżowi.

Kościół w Libanie wykonał ogromną pracę, aby zmniejszyć dystans między religiami i między kulturami. Miał silny wpływ na społeczeństwo poprzez edukację. Wykształcił całe pokolenia, zarówno muzułmanów, jak i chrześcijan. W niektórych szkołach katolickich prawie 90% uczniów to muzułmanie, zwłaszcza na obszarach, gdzie stanowią większość. Chrześcijanie mają swoje szkoły, ale są one otwarte dla wszystkich. Wpłynęło to pozytywnie na sposób myślenia wielu Libańczyków i z tego powodu fanatyzm nie jest tak rozpowszechniony jak w innych krajach świata arabskiego. Kultura dialogu, szacunku i wzajemnego współistnienia jest promowana przez różne katolickie instytucje opiekuńcze, takie jak: szpitale, przychodnie, sierocińce, ale przede wszystkim szkoły. Niemniej jednak, aktualnie sytuacja szkół katolickich w Libanie jest trudna, a nawet rozpaczliwa. Czesne za

szkołę jest zazwyczaj płacone częściowo przez rodziny, ale też dotowane przez rząd. Z powodu kryzysu finansowego i gospodarczego rodzice nie są już w stanie płacić chesnego, a rząd libański od czterech lat nic nie dopłaca. W rezultacie szkoły znalazły się w katastrofalnej sytuacji finansowej. W ciągu jednego roku Liban przeżył kilka kryzysów. Pierwszym z nich były społeczne niepokoje i protesty w październiku 2019 r., które do tej pory nie doczekały się konkretnego rozwiązania. Następnym był kryzys COVID-19 o ogromnych kosztach społecznych i finansowych. Na koniec Bejrut przeżył katastrofalny wybuch w dniu 4 sierpnia 2020 r., który dotknął w głównej mierze dzielnicę zamieszkałą przez chrześcijan, co miało również ogromne uboczne konsekwencje dla tej wspólnoty. Wiele czynników – poziomy emigracji i wskaźniki urodzin – zmieniają proporcje pomiędzy różnymi wyznaniami. W wyniku tych procesów zmniejsza się liczba chrześcijan. Ta ewolucja będzie niewątpliwie mieć negatywny wpływ na ich rolę i siłę polityczną. Ścisłe powiązanie wolności religijnej z polityką wewnętrzną i zagraniczną, wywiera ogromny wpływ na perspektywy pełnej realizacji prawa do wolności myśli, sumienia i religii.

ŚWIADECTWA

Liban jest krajem, w którym nie ma planów emerytalnych, ubezpieczeń społecznych czy innych programów socjalnych, więc osoby starsze lub słabsze są utrzymywane przez swoje dzieci i krewnych. Jednak w obliczu kryzysu gospodarczego, na który nałożyła się pandemia i skutki uboczne wybuchu, stało się to obecnie niemożliwe.

Przykładem może być Mona, 52-letnia Libanka, która mieszka ze swoją 91-letnią matką Juliette i była już świadkiem 5 wojen. Mówi nam, że od wybuchu z 4 sierpnia ub.r. jej matka ma traumę i boi się każdego hałasu. Mona jest bez pracy od pięciu lat. Dotąd opiekowała się nią i jej matką reszta rodziny, ale teraz sami mają wystarczająco dużo innych problemów, którymi muszą się zająć. „Bez wiary nie bylibyśmy w stanie iść dalej, to jedyna rzecz, która pomaga nam przetrwać obecną sytuację; to jedyne, co nam pozostało” - twierdzi Mona i dodaje: „S. Rita przychodzi, kiedy jej potrzebujemy (...) zawsze udaje jej się znaleźć dla nas czas. Dla mnie jest to żywe świadectwo Chrystusa na ziemi”.

Właśnie w czasie, gdy tak wiele osób mówi o wyjeździe i emigracji, „jest to odpowiedni moment, aby tu zostać. To jest czas, aby wspierać i trwać przy naszych ludziach, ponieważ tutaj każdy z nich ma swoje problemy” - powiedziała siostra Josephine, zakonnica współpracująca z siostrą Ritą i dodała: „Liban jest przesłaniem. My, tutejsi chrześcijanie, mamy ważną rolę do odegrania w tym kraju, a w dniu, w którym zapomnimy o tym przesłaniu, Liban nie będzie już Libanem”.

Sytuacja ekonomiczna w Bejrucie była bardzo trudna, ale kryzys spowodowany wybuchem pogorszył warunki tych, których dotknął. Georgette wyjaśniła zespołowi PKWP swoją osobistą sytuację: „Mieszkam w biednej dzielnicy i nasza sytuacja jest bardzo zła, zwłaszcza po eksplozji. Mieszkam tam z moimi trzema wnukami. Jestem za nie odpowiedzialna i nie mam nikogo, kto mógłby mi pomóc, z wyjątkiem Boga i dobroczyńców z PKWP”. Georgette jest jedną z osób korzystających z paczek żywnościowych rozdawanych dzięki PKWP i naszym dobroczyńcom. Bez względu na to, jak trudne są próby, wiara jest zawsze dla Georgette bezpieczną przystanią: „Sytuacja chrześcijan w Libanie jest niepewna, ale Jezus jest zawsze z nami i nikt nie może nas stąd wypędzić”.

Archidiecezja Zahle wspiera 350 syryjskich rodzin, uchodźców wojennych z sąsiedniego kraju. Program obejmuje: żywność, środki higieniczne, czynsz, pieluchy, olej opałowy dla 350 rodzin na okres jednego roku, pomoc medyczną, rządowe składki roczne dla 200 rodzin. Zgodnie z przepisami libańskimi, każda osoba powinna raz w roku uiścić opłatę na rzecz ogólnego organu bezpieczeństwa, aby odnowić swoje dokumenty, a tym samym pozostać legalnie w Libanie.

„To dzięki Wam i wszystkim dobroczyńcom szpital wypełnia swoją misję w stawianiu czoła pandemii Covid-19 i ratowaniu życia wielu ludzi” - Issam John Darwish, arcybiskup melchickiego Kościoła katolickiego Zahleh i Forzol w Libanie.

„Bardzo dziękuję za tę hojną darowiznę, która okazała się bardzo pomocna, a przede wszystkim dziękuję za pomoc w tej krytycznej sytuacji. Razem wiele zmieniliśmy. Jesteśmy pewni, że będziecie zadowoleni z rezultatów: 200 najuboższych rodzin skorzystało z tej zbiórki, aby godnie przeżyć przez 3 miesiące” - Hanna Rahmé, maronicki biskup Baalbek-Deir El-Ahmar.

„Nie ustawajmy w błaganii Nieba o pokój, który tak trudno jest budować na ziemi mężczyznom i kobietom. Wytrwale ofiarowujemy tę modlitwę za Bliski Wschód i za umiłowany kraj - Liban, skarbiec cywilizacji i duchowości, który przez wieki promieniował mądrością i kulturą i jest świadkiem szczególnego doświadczenia pokojowego współistnienia. Liban nie może być ofiarą biegu wydarzeń lub ofiarą tych, którzy realizują swoje własne, pozbawione skrupułów interesy. Jest to mały, ale wielki kraj, a nawet więcej, jest to uniwersalne przesłanie pokoju i braterstwa płynące z Bliskiego Wschodu” – Papież Franciszek, Bazylika Św. Piotra, 1 lipca 2021 r.

PLAN OBCHODÓW

środa, 10 listopada 2021 - Warszawa

godz. 9.30 - Konferencja prasowa w siedzibie KEP w Warszawie;

W konferencji będą uczestniczyć:

- J. E. Ks. Abp George Bacouni - Katolicki Arcybiskup Kościoła Greckomelchickiego Bejrutu i Byblos w Libanie,
- J.E. Ks. Abp Tadeusz Wojda - Przewodniczący Sekcji Polskiej PKWP, Arcybiskup Metropolita Gdański (on-line),
- ks Bp Artur Miziński, sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski,
- ks. prof. Waldemar Cisło - Dyrektor Sekcji Polskiej PKWP.

godz. 18.15 - Radio Maryja i TV Trwam – „Rozmowy niedokończone” (goście: J. E. Ks. Abp George Bacouni, ks. prof. Waldemar Cisło)

czwartek, 11 listopada 2021 (Święto Niepodległości) - Warszawa

godz. 18:00 - Msza święta z uroczystym wprowadzeniem relikwii św. Charbela w parafii św. Karola Boromeusza, ul. Kadetów 33, Warszawa-Wawer, homilia abp George Bacouni;

sobota 13 listopada 2021 - Częstochowa

godz. 21.00 - Apel Jasnogórski, Jasnogórskie Sanktuarium, Częstochowa;

niedziela 14 listopada 2021 - Kraków, Poznań

godz. 7.00 - Msza Święta transmitowana przez TVP w Krakowie –Łagiewnikach, homilia abp George Bacouni;

godz. 15.30 - Msza święta w Katedrze w Poznaniu, homilia abp George Bacouni; Po mszy św. w **godz. 16:45 - 17:30** zapraszamy na **briefing prasowy** w Laboratorium Wiary im. Jana Pawła II, ul. Ostrów Tumski 17 z udziałem abp. Georges'a Bacouniego.

ŻYCIORYS KS. ABP. GEORGESA BACAOUNIEGO (BAKOUNY)

Ksiądz Arcybiskup Georges Bacouni (Bakouny) urodził się 16 maja 1962 r. w Aïn el-Roummaneh, w Libanie. Jest kapłanem od ponad 26 lat, a biskupem od ponad 15 lat Greckiego Katolickiego Kościoła Melchickiego, w Libanie trzeciego pod względem liczebności wyznaniowej .

Otrzymał **licencjat z filozofii i teologii** w Instytucie św Pawła Harisie (Liban), a na Uniwersytecie Libańskim (Bejrut) dyplom zwieńczający studia administracji biznesu i rachunkowości.

30 lipca 1995 przyjął święcenia kapłańskie. Został inkardynowany do archidiecezji Bejrutu i Dżubajl. Tam pracował przede wszystkim jako duszpasterz parafialny. W 1998 roku został przyjęty do zarządu patriarchatu duchownego w Rabieh i pełnił funkcję nadzorca generalnego w biskupstwie Bejrutu. Został członkiem komisji misyjnej i koordynatorem młodzieżowej komisji diecezjalnej Pracował w parafiach Bikfaya, Ballouneh, i Safra.

22 czerwca 2005 Synod Kościoła melchickiego wybrał go na **arcybiskupa melchickiej grecko-katolickiej archieparchii Tyru** (wybór został zatwierdzony 20 października 2005 przez papieża Benedykta XVI). Sakry biskupiej udzielił mu 27 listopada 2005 patriarcha Grzegorz III Laham BS.

21 czerwca 2014 r. został mianowany przez Patriarchę Grzegorza III Lahama **arcybiskupem synodu Melchickiego melchickiej grecko-katolickiej archieparchii w Akka** i 5 sierpnia został ustanowiony w tym urzędzie.

8 listopada 2018 r. został wybrany na **arcybiskupa Bejrutu i Byblos (czyli Jbeil=Gibail).**

Papież Franciszek mianował go **członkiem Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich 6 sierpnia 2019 r.** [5]

FILMY O LIBANIE DOSTĘPNE NA KANALE YOUTUBE

XIII Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym – SPOT

Film dokumentalny CRTN: Liban – „Siedem sekund”

MATERIAŁY PRASOWE

Materiały prasowe

Prezentacja „Solidarni z Libanem”

Baner na stronę internetową